GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 223 — *Sâmbătă, 10 (22) Octomvre.* — **1887.**

Brașovŭ, 9 Octomvre 1887.

Pe când corifeii partidelorŭ maghiare emuléză unii cu alții a amăgi țéra și lumea cu vorbirĭ, care de care mai încărcate de frase bombastice ale liberalismului vulgarŭ; pre când domnii Tisza și Apponyi nu descoperŭ în disputele lorŭ parlamentare altŭ rĕu și altă calamitate, din cele multe ce bântuie Ardélulŭ și Țéra unguréscă, decâtŭ crisa financiară și neajunsurile administrației: pre atuncĭ mititeii împintenațĭ din provinciă lucréză bărbătesce după receta, ce li s'a datŭ totŭ dela Pesta, spre a submina cu încetulŭ basele desvoltării acestui statŭ făcêndŭ imposibilă convietuirea pacînică dintre popórele lui.

Este vorba aicĭ de stăruințele de maghiarisare, carĭ au luatŭ deja nisce dimensiunĭ așa de amenințătóre, încâtŭ orĭ ce patriotŭ sincerŭ trebue sĕ fiă cuprinsŭ de adêncă îngrijire pentru urmările ce le potŭ avé. *„Siebenbürgisch deutsches Tagblatt“* descrie stadiulŭ în care au ajunsŭ uneltirile de maghiarisare prin următorulŭ articulŭ, la care atragemŭ luarea aminte a cetitorilorŭ noștri:

„Ceea ce acuma se pune în scenă pe tóte tĕrêmurile vieții publice de către Maghiarĭ, spre maghiarisarea locuitorilorŭ nemaghiarĭ, se póte numì o epidemiă spirituală. Ne este încă în viuă memoriă, cum puterea de statŭ a maghiarisatŭ dela anulŭ 1867 pasŭ cu pasŭ tóte ramurile vieții de statŭ și ale administrațiunei, începêndŭ dela limba în dietă, până la limba municipielorŭ și a comunelorŭ; scimŭ cum după aceea, cu art. de lege 18 din 1879, li s'a pusŭ cămașa de forță a maghiarisărei scólelorŭ poporale nemaghiare, întroducêndu-se întrînsele studiulŭ obligatŭ alŭ limbei maghiare, și cum prin art. de lege 30 din 1883 s'au trasŭ și scólele medie nemaghiare în cerculŭ asuprirei limbistice. Cumcă organele puterei esecutive la forțarea limbei maghiare trecŭ departe, fórte departe, peste cadrulŭ articulului de lege 44 din 1868 „asupra egalei îndreptățirĭ a naționalităților ŭ,“ acésta o esperiămŭ în fiăcare ḍi, acésta o dovedescŭ și ultimele regularisirĭ, după carĭ s'a ordonatŭ de susŭ maghiarisarea tuturorŭ scrisorilorŭ oficiale scutite de porto și a tuturorŭ chitanțelorŭ destinate pentru perceptoratele regescĭ.“

„Ba chiar și nevinovații copii, carĭ încă n'au ajunsŭ etatea, ce-i îndatoresce a cerceta scóla, au devenitŭ obiectulŭ maghiarisărei, de când câțiva inspectorĭ de scóle regescĭ, răzimațĭ pe o ordonanță ministerială, vorŭ sĕ silĕscă pe mititeii din grădinile și asilurile de copii, sĕ vorbéscă și sĕ cânte în limba maghiară“.

„Cum apoi de altă parte societatea maghiară cu reuniunile lorŭ de cultură séu mai bine ḍisŭ de maghiarisare ia parte activă la rĕsboiulŭ de estirpare contra atotŭ ce nu e maghiarŭ, cum urmăresce ea ținta maghiarisării într'o organisațiune mare care cuprinde întréga țéră, asta ni-o arată fiecare numĕrŭ alŭ ḍiarelorŭ maghiare, în care ḍi de ḍi se face propagandă pentru acea ideiă fixă“.

„Dér nimicŭ nu póte caracterisa mai bine lățirea și periculuŭ maniei de maghiarisare decâtŭ faptulŭ, că acum chiar și corporațiunile *bisericescĭ* suntŭ cuprinse de acéstă nenorocită ideiă, bisericile, care amĕsuratŭ chemărei lorŭ sfinte au sĕ instrueze și sĕ eserciteze rĕbdare și iubire către deaprópele!

„Astfelŭ o corporațiune bisericéscă evangelică în Ungaria propriă nu s'a sfiitŭ a propune la guvernŭ maghiarisarea matriculelorŭ bisericescĭ, unŭ actŭ de ilegalitate, pe care nicĭ chiar acestŭ guvernŭ n'a găsitŭ consultŭ a și-lŭ lua pe consciință. Sĕ iai în mână orĭ-ce protocolŭ alŭ vreunui districtŭ bisericescŭ evangelicŭ din părțile ungurene — și din ele îĭ va rînji hîdosŭ cetitorului spiritulŭ șovinismului naționalŭ celui mai neînfrênatŭ. Mai alesŭ preoții și învĕțătorii slovacĭ suntŭ aceia, carĭ stau pe lista de proscripțiune a acelorŭ tribunale maghiare inchisiționale și carĭ suntŭ persecutațĭ și stigmatisațĭ ca trădătorĭ pentru pretinsulŭ „panslavismŭ“.

„E o privelisce revoltătóre, detestabilă.

„Și cu tóte astea se négă pretutindenea cu obrăznicia esistența acelei tendințe de maghiarisare și orĭ-ce constatare de felulŭ acesta, cu tóte faptele strigătóre la cerŭ, se desemnéză ca o clevetire rĕutăcĭósă a agitatorilorŭ naționalităților ŭ dușmanĭ Maghiarilorŭ!

„Față cu acestŭ nerușinatŭ sistemŭ este o datoriă a pressei publice, sĕ demasce mereu minciuna, ca nu cumva în cele din urmă totușĭ sĕ triumfeze asupra adevĕrului.

„O nouă dovadă faptică pentru lacoma furiă cu care se lățesce ideia maghiarisării ne dă în sfêrșitŭ și anumite nisuințe ale bisericei reformate a Ungariei. Acésta nu vrea, precum evidentŭ e, sĕ rĕmână la eftina licitare a patriotismului mai pe josŭ decâtŭ biserica surоră.

„In adunarea generală a districtului bisericescŭ reformatŭ de dincóce de Tisza, ținută în Mișcolțŭ dela 26 până la 28 Aprilie a. c., episcopulŭ Bartolomeu Kun raportă — precum arată punctulŭ 46 și 47 alŭ protocolului oficialŭ tipăritŭ alŭ acelei adunărĭ — asupra visitațiunei sale bisericescĭ făcute în 1886 în cerculŭ bisericescŭ alŭ Zemplinului de susŭ. In acestŭ raportŭ se ḍice:

„„Susținerea bisericilorŭ e îngreuiată în mai multe comune prin depopularea lorŭ și prin aceea că ele suntŭ vêrîte între elemente slave și rutene, din care causă suntŭ mai multe comune reformate, *unde credincioșii se maghiariséză greu.* Serviciulŭ divinŭ se ține între ei în limba slavă. Episcopulŭ e de părere, ca districtulŭ sĕ ordone ca serviciulŭ sĕ se țină *și în astfelŭ de bisericĭ în limba, națională și anume deocamdată alternativŭ în limba slavă și în cea* **maghiară.** Două motive se aducŭ pentru acésta, odată acela că câtă vreme nu se va începe cu acésta, *maghiarisarea devine imposibilă pentru timpŭ îndelungatŭ orĭ pentru totdéuna*; căcĭ tênĕra generațiune, nu-i vorbă, învață ungurcsce, dér uită décă părăsesce scóla și se reîntórce în casa părintéscă slavă. Așa ar auḍi celŭ puținŭ limba maghiară în biserică și ar primi impulsŭ sĕ o învețe. Episcopulŭ a îndemnatŭ pretutindenea poporulŭ la acésta și laudă pe învĕțătorulŭ Magyar, care în comuna filială Vasarhely a *dressatŭ* bine pe copii slovacĭ. Cu tóte astea a trebuitŭ sĕ facă și trista observare, cum acestŭ silitorŭ învĕțătorŭ e persecutatŭ de câțĭ-va membri comunalĭ neînfrênațĭ, și câtŭ de indiferențĭ suntŭ, *ba chiar au antipatiă părinții, carĭ vorbescŭ slovăcesce, față cu* **maghiarisarea.** De aceea trebue ținutŭ poporulŭ cu mijlóce morale a vorbi *unguresce* și sĕ nu lase sĕ uite copiilorŭ ceea ce au învĕțatŭ în scólă.

„„Scirea, că în trei comune *nu numai nu progreséză* **maghiarisarea,** ci și servițiulŭ divinŭ se face continuu și aḍĭ încă în limba slavă a atinsŭ *durerosŭ* adunarea, care a luatŭ conclusulŭ, „sĕ se provóce senioratulŭ Zemplinului superiorŭ ca acolo, unde e nevoiă, *sĕ facă totŭ posibilulŭ pentru promovarea causei fórte importante a* **maghiarisărei** între credincioșii noștri, dér mai alesŭ ținêndu-se cu circumspecțiune sémă de raporturile locale *unde până acum servițiulŭ divinŭ se face încă totŭ în limba slavă, acesta sĕ se țină alternativŭ în limba maghiară și în cea slavă chiarŭ și până atuncĭ, când grija necontenită și cu priveghere va face în curêndŭ posibilă esclusiva folosire a limbei nóstre naționale*““.

In memoria lui Iacobŭ Mureșianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei« a mai primitŭ următórele telegrame și scrisorĭ de condolență:

Teușiu, 8 (20) Octomvre n.

Perderea ilustrului și multŭ meritatului bărbatŭ Iacobŭ Mureșianu a mișcatŭ inimile tuturorŭ Românilorŭ adevĕrațĭ. Și cum nu?! când acestŭ farŭ conducĕtorŭ aprinsŭ de o dumneḍeéscă scântee dispare tocmai atuncĭ, când națiunei nóstre abia-i surîde câte o raḍă mângăetóre! Dér ne vomŭ ruga Atotputernicului Dumneḍeu sĕ ne stea într'ajutorŭ în întreprinderile nóstre!

Marióra Turturean, învĕțătóre.

Rodna, 12 Octomvre n. 1887.

Ertațĭ, vĕ rogŭ, décă sunt celŭ mai târḍiu între frații, carĭ se alătură la purtarea doliului pentru pierderea ce a înduratŭ națiunea și familia vóstră.

Unii din ómenĭ se redică ca vulturele peste semenii sĕi, facŭ cinste și mare folosŭ neamului, din care causă la eșirea lorŭ din viéța asta vremelnică, jelițĭ suntŭ de întregŭ némulŭ lorŭ. Astfelŭ a fostŭ și decedatulŭ D-vóstrĕ părinte, anteluptătorulŭ dreptelorŭ nóstre cause, unulŭ din triumvirii înființătorĭ ai „Gazetei“ și uniculŭ care nu a părăsit'o până a părăsitŭ și lumea, marele Iacobŭ Mureșianu.

Atotŭ putintele inspire-vĕ curagiulŭ celui, pe care cu fală l'ațĭ numitŭ tată și care cu fală v'a numitŭ fiu și v'a lăsatŭ dreptŭ succesorŭ în onorificulŭ și greulŭ postŭ de apĕrătorŭ alŭ intereselorŭ nóstre naționale, ca redactorŭ și editorŭ alŭ scumpei nóstre „Gazete“.

Ioan Popŭ Reteganulŭ
dascălŭ românescŭ.

Persecutarea Dr-lui V. Lucaciu de Ungurĭ.

„Revista Catolică,“ fascicululŭ pe Septemvre, ne dă următórele amĕrunte despre persecuțiunile ce le-a suferitŭ și le sufere bravulŭ apĕratorŭ și susținitorŭ alŭ românismului în Satmarŭ Dr. Vasilie Lucaciu din partea dușmanilorŭ neamului românescŭ:

Deținerea d-lui Dr. Vasilie Lucaciu, directorŭ și redactorŭ alŭ periodicului nostru „Revista Catolică“. Ca unŭ fulgerŭ a trecutŭ printre straturile societăților ŭ române scirea întristătóre, că Dr. Vasilie Lucaciu, — bravulŭ și zelosulŭ preotŭ și românŭ, care sub scutulŭ străbunŭ: *„fiat iustitia“,* și cu tóte acțiunile sale în cadrulŭ acestui principiu eternŭ, căuta, fără frică și cu credință tare în inima sa, în ochii au totŭ soiulŭ de inamicĭ și pedecĭ, — este deținutŭ in arestŭ de tribunalulŭ din Sătmarŭ.

De multŭ își căutau prilegiu inamicii românismului, sĕ-lŭ pótă face *„imposibilŭ“* pe directorulŭ nostru, și n'au lăsatŭ nicĭ câtŭ de puțină ocasiune, — deși fictă, cu tendență rĕutăcĭósă și nebasată, — de a'șĭ arăta acestŭ scopŭ și prin acésta a-lŭ intimida dóră. Suntŭ sciute acțiunile ridicate în contra d-sale încă fiindŭ în Sătmarŭ, ca profesorŭ la archigimnasiulŭ catolicŭ din acelŭ orașŭ;

sciu toţĭ Românii cum l'au vexatŭ, cum l'au lipsitŭ chiar de drepturile cele mai sfinte cetăţenescĭ şi cum au ridicatŭ în urmă acusă nemernică in contra lui: până la guvernŭ, că ar fi inamicŭ alŭ patriei, alŭ maghiarismului, şi mai presusŭ de tóte alŭ neviolabilei »idei de Statŭ« Pe basa acésta s'au făcutŭ apoi cercetările cele mai stricte, care s'au estinsŭ nu numai asupra vieţii sale din Sătmarŭ, ci şi asupra trecutului lui, începêndŭ dela copilăriă, până asupra întregii lui vieţĭ, ba luatu s'au în acestŭ cadru familia, rudeniile, amicii şi tóte legăturile sale existente şi ficte, şi urmarea?.... adeverirea românităţii lui neexcepţionabile, patriotismŭ adevĕratŭ şi nu de modă, nevinovăţia perfectă şi ruşinarea, — de s'ar sci ruşina — vrăşmaşilorŭ. Ba nu! A urmatŭ şi altceva: ridicarea lui din catedra ce o ocupa*) şi transferarea séu denumirea (fără sĕ céră) la gimnasiulŭ de statŭ din Losoncz.

Ce judecată logică şi umană!

Unŭ inamicŭ alŭ statului, unŭ omŭ periculosŭ pentru totŭ ce e »ideia de statŭ maghiarŭ" sĕ fiă denumitŭ la unŭ institutŭ de statŭ (maghiarŭ) cu salarŭ duplicatŭ! Au nu ese din tóte aceste, şi nu se vede óre cuiulŭ proverbialŭ?....

Toţĭ s'au unitŭ în părerea, că tóte aceste suntŭ aranjate şi executate numai ca sĕ lŭ pótă trage dintre Românĭ, din elementulŭ sĕu de viéţă. Dér s'au înşelatŭ! Domnulŭ directorŭ alŭ nostru a voitŭ a trăi mai bine din prescură, decâtŭ din preţulŭ consciinţei sale sacrificată binelui trecĕtorŭ şi păcii ce i-ar fi datŭ Tĕuţii şi Jidanii orasului Losoncz; şi din graţia Ilustrisimului Domnŭ Épiscopŭ diecesanŭ Dr. Ioanŭ *Szabó*, astădĭ lucră în via domnului, în parochia Sisiescĭ, ocupându se pe lângŭ oficiulŭ sĕu în înţelesŭ strictŭ luatŭ şi mai departe cu diregerea şi conducerea periodicului începutŭ încă în Sătmarŭ: „Revista Catolică" şi cu desvoltarea şi conducerea sentimentului naţionalŭ românescŭ în aceste copleşite marginĭ românescĭ.

Şi aceste suntŭ causa urgisirei d-sale.

Este cunoscută On. nostri cetitorĭ lupta ce a începută d-lŭ directorŭ în causa respectării limbei românescĭ ca limbă oficiósă la forurile de administraţiune şi celelalte oficii în comitatulŭ nostru. In acéstă causă s'a şi publicatŭ în cursulŭ I. alŭ „Revistei C." unŭ studiu meritorŭ, arătândŭ basa şi dreptulŭ folosirii limbii nóstre în tóte causele nóstre oficióse.

Lupta s'a terminatŭ cu o tăcere adâncă din partea vice-comitelui, ca forulŭ competentŭ de a aduce judecata în causa apelaţiei d lui Lucaciu, contra pedepsirei lui prin pretorele Smitt cu 100 fl. pentru *„cutezanţa"* că respinge cu indignaţiune apucăturile nemernice, grobiane şi silitóre a respecta *„limba statului"* (sic!)

Aceste s'au întêmplatŭ acu'sŭ doi anĭ. De atunc apoi ochii *„prietinilorŭ noştri compatrioţĭ"* precum şi tóte minţile lorŭ au fostŭ aţintite într'acolo, că cum l'ar puté órecum *blama* (?) şi *nimici* (?!) Şi écă diavolescalŭ lorŭ sufletŭ s'a şi măgulitŭ a afla modulŭ: a lŭ tortura şi a-lŭ colporta. Pe dreptŭ séu pe nedreptŭ? — Cu basă séu fără aceea? — — -- Le e totŭ una! Sĕ-şĭ arate numai puterea *ce o au pe conta slăbiciunii nóstre!*

L'au prinsŭ déră, oprindu lŭ în drumulŭ de a puté merge la adunarea generală a Associaţiunii transilvane ce s'a ţinutŭ în Sibiiu, şi după primulŭ interogatorŭ ce i-au făcutŭ, l'au aruncatŭ în închisóre (preventivă, rogu-mi-te). Şi acéstă închisóre preventivă a ţinutŭ dela 26 Augustŭ st. n. până la 1 Octomvre, adecă chiarŭ cincĭ sĕptĕmânĭ. Timpŭ chiarŭ destulŭ de a puté tortura pe unŭ sufletŭ dreptŭ şi cu caracterŭ, pe o familiă şi mai nevinovată; timpŭ suficientŭ de a puté alarma ţéra şi lumea, că s'a prinsŭ „sobolulŭ" ce săpa temeliile patriei! Onoratulŭ publicŭ cetitorŭ va fi sciindŭ deja din jurnalele nóstre, că ce s'a făcutŭ în acestŭ intervalŭ de cincĭ sĕptĕmânĭ, nicĭ nu-i vomŭ supĕra dér mai multŭ, amintindŭ numai aceea ce nu s'a fostŭ amintitŭ în acele, adecă tractarea *„umană"* ce a înduratŭ în *închisóre* iubitulŭ nostru directorŭ, că a fostŭ isolatŭ de toţĭ, fiă rudenii séu prietenĭ, fiă chiarŭ muerea sa orĭ tatălŭ sĕu bĕtrânŭ, că nu i a fostŭ iertatŭ a ceti nicĭ unŭ diarŭ, decum cărţile duse chiarŭ de noi din biblioteca sa frumósă. Şi este undeva casŭ ca aicĭ, ca sĕ nu fiă iertatŭ unui deţinutŭ a'şĭ căuta mângăiere în nĕcadulŭ sĕu sufletescŭ în rugĕciunĭ? Abia se póte presupune! Şi totuşĭ s'a întêmplatŭ, că d-lŭ Lucaciu două sĕptĕmânĭ a fostŭ lipsitŭ chiarŭ şi de acéstă dulce mângăiere, nedându-i se cartea de rugăciunĭ — *din causă că e scrisă românesce* — şi a fostŭ fără ea până nu 'i s'a predatŭ aşa dicêndŭ cu forţa din chiarŭ partea soţiei sale d-na Paulina Lucaciu.

Făcutu-s'au paşii cei mai energicĭ, ba chiarŭ şi Illustrissimulŭ nostru Episcopŭ s'a înduratŭ a se interpune pentru câtŭ de mai grabnica pertractare şi decernere a lucrului, ca aşa câtŭ de iute sĕ i-se redea libertatea răpită, însĕ îndadarŭ. Nu s'a făcutŭ nicĭ o ispravă, până când Maiestatea Sa Regele n'a părăsitŭ Transilvania. — Mai multe foi interne şi străine au făcutŭ combinaţiunĭ, ce se vĕdŭ a fi întemeiate, între aceste două evenimente. — S'a făcutŭ în urmă cercetarea şi fasionarea martorilorŭ d-lui Lucaciu (la vre-o 80 inteliginţă şi poporŭ, carĭ au fostŭ de faţă la conferenţa electorală de astă véră, ţinută prin alegĕtorii colegiului electoralŭ de Baia mare, în Tĕuţii de-susŭ, care conferenţă, respective discursulŭ rostitŭ în acea adunare, a fostŭ basa presumtivă a d ţinerii) si s'a vĕdutŭ tendinţa rĕutăciósă şi infernală a acusatorilorŭ: Iónŭ Toma, Sigismund Pap, Iosif Lipták şi vro-o 35 ţĕranĭ din vre-o trei comune, cari nicĭ de faţă n'au fostŭ la acea conferenţă, — precum şi nevinovăţia acusatului.

După acésta la 1 Octomvre a fostŭ apoi redatŭ d-lŭ Vasilie Lucaciu libertăţii, familiei, rudeniilorŭ, amicilorŭ, parochiei şi poporului, care în aceste cincĭ sĕptĕmânĭ egiptene n'a încetatŭ a-lŭ ruga pe atotputerniculŭ D-deu, ca sĕ lŭ aducă nevătĕmatŭ acasă între aceia, carĭ atâtŭ de multŭ ilŭ iubescŭ şi ilŭ stiméză.

Trecêndŭ acestŭ timpŭ de jale, prima lui cugetare a fostŭ punerea în lucrare a continuării „Revistei Catolice«, care asemenea este unŭ ghimpe fórte mare în ochii împintenaţilorŭ noştri *prietinĭ*.

*) Profesorŭ de religiune gr.-cat. şi limba română suplinindŭ între aceste vacanţele catedrelorŭ istorice şi de limba germană.

SCIRILE DILEI.

Cetimŭ în „Pester Lloyd": »Ni se scrie din Timişóra, că partida liberală din *Caransebeşŭ,* care întrunesce în sine pe tóte elementele *fidele statului*, se pregătesce pentru o nouă alegere în loculŭ generalului Doda, căruia în sensulŭ regulamentului camerei în curêndŭ îi va fi declaratŭ mandatulŭ sĕu de perdutŭ. O parte dintre alegĕtorii dătătorĭ de mĕsură intenţionéză a propune candidatura arendaşului băilorŭ erculane (Mehadia) şi fostului directorŭ alŭ Carltheatrului din Viena, Karol Tatartzy, care deja sta odată seriosŭ în combinaţiune. Deja are sĕ i se adreseze în curêndŭ o întrebare în acéstă privinţă". „Fremdenblatt" încă a luatŭ o ironică notiţă despre acéstă avansare dela teatru în dietă.

—x—

Maghiarisarea e în punctulŭ de a'şĭ frânge gâtulŭ. Oraşulŭ *Deva* ceruse dela ministerŭ o scólă superióră de fete, dér i se rĕspunse într'unŭ modŭ care face problematică înfiinţarea şi esistenţa scólei, căcĭ ajutorulŭ în banĭ cerutŭ oraşului de ministru e aşa de mare, încâtŭ oraşulŭ nu-lŭ póte da. In *Băescĭ* e scólă de statŭ şi e cercetată de 120 scolarĭ, carĭ suntŭ înghesuiţĭ într'o cameră de 45 metri pătraţĭ şi au numai unŭ învĕţătorŭ; cererea de a se da unŭ învĕţătorŭ ajutătorŭ a fostŭ respinsă O mână de Maghiaro-jidanĭ din *Ilea-mureşiană,* lângă Dobra, cerE de anĭ o scólă de statŭ; cererea li s'a respinsŭ In *Petroşenĭ şi Dobra* e nevoiă de institutorĭ ajutătorĭ, la scólele de statŭ; cererile s'au respinsŭ. In *Orĕştiă* s'a redusŭ unŭ postŭ de institutóre la scóla de fete a statului. In cele mai multe scóle de statŭ au fostŭ instituite învĕţătóre de lucru, ministrulŭ a ştersŭ tóte lefurile acelora din consideraţiunĭ de economiă. Étă unŭ câmpŭ de activitate pentru „Kulturegylet", décă-i dă mâna!

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de comunicaţiune face atente pe tóte oficiele postale şi telegrafice, din incidentulŭ unui casŭ concretŭ, la norma esistentă, că rude în liniă suitóre şi scoborîtóre, ca şi în liniă laterală până la a treia spiţă, precum şi cele ce stau în raportŭ de adopţiune nu potŭ funcţiona în unulŭ şi acelaşĭ oficiu, unde unulŭ ar fi chematŭ sĕ controleze pe celălaltŭ. Trecerea sub tăcere a unui astfelŭ de raportŭ cade sub pedépsă disciplinară. Acéstă interdicere nu privesce şi pe manipulante, care facŭ servicii alăturea cu bărbaţii lorŭ, respective cu capulŭ familiei sub rĕspunderea acestora din urmă.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de interne a publicatŭ premiurĭ pentru prinderea tâlharilorŭ în comitatele Somogy, Vesprim şi Zala, şi anume pentru prinderea tâlharilorŭ ucigaşĭ 1000 fl., pentru a tâlharilorŭ jefuitorĭ 600 fl. şi pentru denunţarea tăinuitorilorŭ (gazdelorŭ de hoţĭ) 300 fl. Jurisdicţiunile au fostŭ încunosciinţate despre acésta.

—x—

Comandantulŭ corpului de armată din Ardealŭ, Feldzgm. br. *Schönfeld,* e bolnavŭ de reumatismŭ la încheeturĭ şi zace în spitalulŭ oficerescŭ din Viena.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de comunicaţiune a datŭ concesiune preliminară pe unŭ anŭ locuitorului din Cluşiu Samuilŭ Horovitz pentru construirea unei căi ferate pentru tramvai cu vaporŭ, care sĕ ducă dela gara Cluşiului prin mai multe strade din Cluşiu până la scóla de agricultură din Mănăşturulŭ Cluşiului.

—x—

Societatea literară *„Petru Maiorŭ"* s'a constituitŭ de nou, alegêndu-şĭ comitetulŭ pe anulŭ administrativŭ 1887/8 în modulŭ următorŭ: Preşedinte: Vasile Fodor, drd. în dreptŭ; vice-preşedinte: Vasile Bologa, st. phil.; secretarŭ: Georgiu Papp, st. phil.; cassarŭ: Petru Corneanŭ, st. jur.; controlorŭ: Iosifŭ Blaga, st. phil.; bibliotecarŭ: Iónŭ Onciu, st. technicŭ; notarĭ: Tithonŭ Babeşŭ şi Isidorŭ Papp st. jur.; redactorŭ: Ioanŭ Curiţia st. phil, colaboratorĭ: Teodorŭ Coşŭ st. techn. şi Valeriu Branisce, st. phil. In comisiunea literară s'au alesŭ: Ioanŭ Suciu. drd. în dreptŭ; Vasile Bologa st. phil.; Petru Corneanu, st. jur.; Iosifŭ Blaga, Georgiu Popp, Ioanŭ Curiţia şi Valeriu Branisce st. phil. Pentru comitetŭ: *Vasile Fodor,* preşedinte. *Georgiu Papp*, secretarŭ.

—x—

Unŭ călĕtorŭ dă „României Libere" mai multe amĕnunte interesante despre *Căile ferate sêrbe.* Esploatarea se face de către o companiă francesă, sub controlulŭ

FOILETONU.

O NÓPTE TERIBILĂ.

de Maurice Reynold, traducere de Ioanŭ E. Prodanŭ.

(Urmare.)

— Ioana, cea mai în vêrstă, are tóte defectele cele înşirĭ, póte încă şi altele, ... câte odată în vorbirea ei afli lucrurĭ stranii, precum şi în mersŭ, ceea ce eu nu potŭ înţelege de unde vine. Adeseorĭ mĕ întrebŭ décă reflectéză ea asupra însemnătăţii cuvintelorŭ de carĭ se folosesce, şi pe carĭ nu le poţĭ audi din gura órĭ-cărei fete tinere. Ea este pentru mine o enigmă, şi mĭ-ar plăcea sĕ-ţĭ audŭ şi părerea ta în privinţa ei. Ea acuşĭ îmĭ insuflă iubire, acuşĭ mĕ face totalŭ indiferentŭ, câte-odată ea mi se înfăţişéză ca unŭ monstru de rĕutate!... apoi unŭ cuvêntŭ, o singură privire, mĕ facŭ sĕ credŭ, că m'am înşelatŭ pe deplinŭ şi că am de a face cu o tênĕră a cărei cutezanţă isvorăsce chiar din nevinovăţia ei. Maria, cea mai tênĕră, e modestă şi blândă; ea cu tóte că-şĭ adoréză sora, totuşĭ e cu mare grije ca sĕ nu-i imiteze estravaganţele. Eu te asigurŭ că într'unŭ anŭ séu doi, din acésta s'ar face o nevăstuţă fórte bună.

— Ce-mĭ folosesce că mi le spui aceste, dise René Magnieu cu unŭ surîsŭ melancolicŭ, tu scii bine că eu n'am nicĭ avere şi nicĭ nu sunt din neamŭ mare, condiţiunĭ, carĭ sĕ-mĭ permită a aspira la fiica unui marchisŭ.

— Oh! unŭ marchisŭ, precum se dice, ruinatŭ séu aprópe dusŭ pe copcă.

— Ah!

— Se vorbesce... tu înţelegĭ că eu, necunoscêndŭ familia de Werrières decâtŭ numai dela sosirea mea în oraşulŭ Spa, n'am multe informaţiunĭ despre ea.... Se vorbesce că marchisulŭ cam smintitŭ, între altele, mai e şi totalŭ supusŭ doctorului Hubert, unŭ felŭ de Mefistofele, care a devenitŭ domnŭ absolutŭ asupra clientului sĕu, şi-lŭ împinge în întreprinderĭ financiare periculóse pentru marchisŭ, dér avantagióse desŭ memoratului doctorŭ.....

De câteva minute, René, fixându-şĭ ochii asupra unei părechĭ care se legăna în valsŭ, nu mai era aşa atentŭ la enaraţiunea amicului sĕu.

— Spune-mĭ déră, dise elŭ întrerupêndu lŭ, cine e acéstă fată frumósă cu ochii săgetătorĭ, care jócă acolo? Ea pórtă o pălăriă mare cu pene albe, aşedată puţinŭ la o parte. Ataşatulŭ îşĭ întórse capulŭ.

— Aha, acésta e Ioana de Werrières, chiar ea; şi étă acolo e şi sora ei care asemenea danţéză.

Când jucătorii se opriră unŭ momentŭ, d-lŭ de Beaulieu îşĭ presentă pe amiculŭ sĕu Ioanei. Acésta cu o privire absorbitóre ilŭ impresionă în modŭ particularŭ. Lui i se părù, că i-a cădutŭ la sufletŭ, la inimă; elŭ se simţea atinsŭ în modŭ straniu, ceea ce avù dreptŭ urmare, că abia putù îngâna câteva cuvinte când o rugă pentru unŭ valsŭ.

Ea consimţì surîdêndu-i graţiosŭ.

René rădimându-se de o columnă, astepta cu nerăbdare momentulŭ, în care sĕ pótă strînge la peptulŭ sĕu talia încântătórei tinere şi-o urmărea cu ochĭ duioşĭ până când ea sbura cu alţii în vêrtejulŭ jocului.

René, dela fire liniştitŭ şi care alte-orĭ se putea stăpâni, acum nu mai scia de sine, agitaţiunea, neastêmpărulŭ ilŭ făceau sĕ tremure ... minutele i se păreau ore. In fine elŭ se putù îndrepta spre Ioana şi a-i oferi braţulŭ.

— Ei bine, Domnule, îi dise ea surîdêndŭ, după ce se învêrtiră odată prin sală, şi după ce René îi spuse că până atuncĭ nicĭ odată nu cunoscuse farmeculŭ răpitorŭ alŭ valsului; ei bine, se părea că D-vóstră suferiţĭ de amuţélă?! Eu credeamŭ că Francesii ... şi D-vóstră sunteţĭ Francesŭ, amiculŭ D-vóstră mĭ-a spusŭ ... arŭ fi neîntrecuţĭ în vioiciunea lorŭ...

— Domnişóră, D-vóstră vorbiţĭ de Meridionalĭ, eu suntŭ dela Nordŭ.

— Ah! dela fruntariă! sunteţĭ cum-va vr'unŭ vecinŭ alŭ bunurilorŭ nóstre dela ţéră?!

— Oh! nu, eu locuescŭ în Parisŭ, D-şóră, şi n'am moşiă de locŭ.

celŭ mai strictŭ alŭ statului. Nicĭ unŭ cuiu nu se póte comanda de societate, fără voia guvernului, nicĭ de guvernŭ fără consimţirea statului. Printre toţĭ Francesii, atâtŭ societarĭ, câtŭ şi funcţionarĭ, nu e nicĭ unŭ singurŭ creştinŭ, toţĭ suntŭ Ovreĭ. Traficulŭ de călĕtorĭ e slabŭ, câte 2 trenurĭ mixte pe ḑi în fie-care sensŭ. Nicĭ unŭ trenŭ de marfă, deórece mărfurile se transportă cu osia, ca mai înainte, din causa tarifului urcatŭ. Aprópe toţĭ funcţionarii străinĭ au fostŭ depărtaţĭ ḑilele trecute. Mulţĭ serviseră la căile ferate române, şi s'au întorsŭ în parte érăşĭ în România.

—x—

Acelaşĭ ḑiarŭ scrie: „Una din urmările *lipsei unei convenţiunĭ comerciale* cu Austro-Ungaria este, că Austria îşĭ procură totŭ felulŭ de animale şi producte animale din Serbia, şi Serbiei totŭ ce i trebue până şi cerealii din Austro Ungaria. Comerciulŭ la frontiera sêrbo-ungară e decĭ fórte animatŭ. Sêrbii însĕ au datŭ peste o scumpete ne mai pomenită. Astfelŭ kilogramulŭ de carne costă 1.20 francĭ, celŭ de pâne 0.50 francĭ. Şi locuinţele s'au scumpitŭ. Sĕrăcia ce a începutŭ a cuprinde noulŭ Regatŭ e pe cale d'a duce poporulŭ la miseriă, şi d'a crea şi acolo o clasă de proletarĭ, umbră négră a civilisaţiunii.

—x—

Pentru serviciile aduse maghiarismului, ministrulŭ unguerescŭ de culte a „rĕsplătitŭ" cu 50 fl. pe preotulŭ gr. or. *Ionŭ Neagu* din *Nandru*. — Nu veĭ fi uitatŭ părinte!

Esaminarea profesorilorŭ de scóle medii.

Sâmbăta trecută, consiliulŭ unguerescŭ de instrucţiune a ţinutŭ o şedinţă plenară, în care s'a tractatŭ instrucţiunea în economiă şi noulŭ statutŭ pentru esaminarea profesorilorŭ de scóle medii. La întrebarea ministrului unguresc de instrucţiune, privitóre la instrucţiunea economiei la scólele medii, consiliulŭ de instrucţiune a rĕspunsŭ că nu e contra acestei instrucţiunĭ, dér vr'unŭ deosebitŭ succesŭ nu aşteptă, în casŭ când s'ar introduce acéstă materiă ca obiectŭ estraordinarŭ; e mai de recomandatŭ să se predea elementele economiei împreună cu instrucţiunea geografiei politice în classa 7-ea a gimnasielorŭ şi scólelorŭ reale, şi în modulŭ acesta sĕ devină părţĭ constitutive ale materiei de învĕţămêntŭ a scólelorŭ medii.

Din noulŭ proiectŭ de statutŭ pentru esaminarea profesorilorŭ de scole medii, consiliulŭ de instrucţiune a resolvatŭ numai partea introducĕtóre, care nu conţine disposiţiunĭ nouĕ. De o deosebită importanţă e numai § 7, care hotărăsce gruparea specialităţilorŭ din puncte de vedere în parte nouĕ. Fie-care candidatŭ are sĕ depună esamenulŭ în sensulŭ legii din douĕ obiecte şi anume în privinţa acésta s'au acceţ tatŭ următórele grupe: 1) latina şi grécă; 2) unguréscа şi latina; 3) unguréscа şi germana; 4) unguréscа şi francesa; 5) germana şi latina; 6) germana şi francesa; 7) istoria şi latina; 8) istoria şi geografia; 9) geografia şi istoria naturală; 10) istoria naturală şi chemia; 11) matematica şi fisica; 12) matematica şi geometria descriptivă. Totodată s'a esprimatŭ dorinţa, ca în interesulŭ concentrării instrucţiunei candidaţii sĕ 'şĭ întregéscă esamenulŭ lorŭ dintr'una din aceste grupe pe câtŭ se póte încă printr'unŭ esamenŭ ulteriorŭ dintr'unŭ alŭ treilea obiectŭ (înrudiţŭ grupei speciale deja absolvate). Ca alŭ treilea obiectŭ îşĭ potŭ alege şi filosofia, italiana, româna şi sêrbésca.

Continuarea desbaterei s'a amânatŭ pe proxima şedinţă.

Insciinţare — Comitetulŭ „*Associaţiunei pentru cultura poporului românŭ din Maramureşŭ*" are onore a invita pe membrii Associaţiunei şi pre toţĭ carĭ se interesézá de cultura poporului românŭ din Maramureşŭ la adunarea generală a Associaţiunei ţinêndă în *Sigetŭ* la 27 Octomvre st. n. 1887, la 10 óre antemeridiane în localităţile Convictului Associaţiunei.

Obiectele pertractânde vorŭ fi: 1) Alegerea preşedintelui Associaţiunei. 2) Alegerea Vice preşedintelui Associaţiunei. 3) Raportulŭ comisiunei revĕḑĕtóre a raţiunelorŭ Associaţiunei dela adunarea generală din 21 Noemvre 1885, până la finea lunei Semptemvre 1887. 4) Cetirea istoricului Associaţiunei. 5) Raportulŭ comitetului Associaţiunei despre lucrarile sale dela adunarea generală ultimă până în presinte. 6) Cetirea arĕtărilorŭ prefectului Convictului despre decursulŭ anului întâiu alŭ deschiderei convictului. 7) Pertractarea propunerilorŭ făcênde, carĭ însĕ vorŭ fi a se insinua baremĭ cu o óră înainte notarului Associaţiunei. 8) Cetirea listei membrilorŭ fundatorĭ şi binefăcĕtorĭ ai Associaţiunei. 9) Consemnarea şi primirea ofertelorŭ făcênde cu ocasiunea adunărei.

Membrii fundatorĭ şi bine făcĕtorĭ ai Associaţiunei suntŭ rugaţĭ a plăti ratele restante din sumele oferite, ocasionalminte a le aduce la adunare.

Se însémnă, cum că corporaţiunile ca membri fundatorĭ ai Associaţiunei potŭ lua parte la adunare prin representanţii sĕi.

Lângă acéstă învitare se acludŭ şi cole de subscriere de oferte benevole pentru aceia, carĭ până acuma nu au avutŭ ocasiune a face atarĭ oferte în favórea Associaţiunei.

Inteliginţa sĕ îndemne şi pre poporŭ a lua parte la adunare.

Datŭ din şedinţa Comitetului Associaţiunei pentru cultura poporului românŭ din Maramureşŭ, ţinută în Sigetŭ la 12 Septemvre 1887.

Pentru Comitetŭ:

Petru Mihali, m. p.
ablegatŭ dietalŭ şi membru alŭ Comitetului.

Furnisare de traverse de stejarŭ pentru prima cale ferată ungară-galiţiană. După o comunicare a direcţiunei din Viena a *primei căi ferate ungare-galiţiene* cătră camera comercială şi industrială din Braşovŭ, s'a publicatŭ concursŭ prin oferte pentru furnisarea a 24,300 bucăţĭ traverse de stejarŭ.

Terminulŭ de predare şi mĕsura se potŭ lua din respectivele formulare de oferte şi din deosebitele disposiţiunĭ de furnisare, care se potŭ vedé la direcţiune în Viena orĭ la oficiulŭ de mişcare în Przemysl.

Ofertele timbrate au sĕ se înainteze până celŭ mai târḑiu la 15 Noemvre 1887 sub titlulŭ „Ofertă pentru traverse" (Offert auf Schwellen", »ajánlat talpfare.«) La direcţiunea din Viena. Vadiulŭ e de 10%.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

(Urmare din Nrii 176—184 ai »Gaz. Trans.«)

(Urmare.)

26. Dela On. domnŭ *Georgiu Cârlanŭ*, notarŭ cercualŭ în Ticuşulŭ românŭ, *19 fl. v. a.* colectaţĭ dela p. t. domnĭ Gáspár Iosef (Crihalma) 5 fl., Bro. K. A. (Crihalma) 5 fl., Gáspár Iosefine (Crihalma) 2 fl., S. D. K. (Crihalma) 2 fl., Ignatz Deutsch (Crihalma) 1 fl., Zaharie Vladŭ (Crihalma) 20 cr., Ágh Lajos (Longodár) 2 fl., Georgiu Cârlanŭ, not. cerc. (Ticuşulŭ românŭ) 1 fl. şi Hera Davidŭ, arendatorŭ (Ticuşulŭ rom.) 80 cr. *Suma 19 fl. v. a*

27. Dela On. domnŭ *Ioanŭ Stoianŭ*, primarŭ în Branŭ *6 fl. 50 cr. v. a.* colectaţĭ dela p. t. domnĭ: Ioanŭ Stoianŭ, primarŭ (Branŭ) 1 fl., Georg Gross, birtaşŭ (Branŭ) 1 fl., Nicolae Vassiloiu, vice-primarŭ (Branŭ) 30 cr., Carl Tartler, provisorŭ (Branŭ-Pórta) 1 fl., Iohann Ungart (Branŭ) 10 cr., Mironŭ Totoiu (Branŭ) 20 cr., Réthj Imre (Branŭ) 20 cr., Ioanŭ Balca (Branŭ) 20 cr., Staicu Voinescu, economŭ (Branŭ) 20 cr., Bucurŭ Rădăcină, economŭ (Branŭ) 20 cr., Zinovie Tetulea, economŭ (Tohanulŭ nou) 10 cr., Ioanŭ Ioanŭ George Oteanŭ. economŭ (Branŭ) 20 cr., Ioanŭ Ioanŭ Plotogea, morariu (Branŭ) 60 cr. şi comuna Branŭ (Pórta) 1 fl. 30 cr. v. a. *Suma 6 fl. 50 cr. v. a.*

28. Dela On. domnŭ *Alexe Frateşŭ*, paroch gr. or. în Preşmerŭ şi administratorŭ parochialŭ în Tărlungenĭ *7 fl. 20 cr. v. a.* colectaţĭ dela p. t. domnĭ: Alexe Frateşŭ, parochŭ gr. or. (Preşmerŭ) 1 fl., Irimie Ioantea, învĕţătorŭ (Tărlungenĭ) 30 cr., Cornelius B. Popŭ, comerciante (Tărlungenĭ) 2 fl., Costache Bordea, proprietarŭ (Tărlungenĭ) 50 cr., Mania Tabacŭ (Tărlungenĭ) 50 cr., Radu Brătucŭ (Tărlungenĭ) 30 cr., George R. Zbârcea (Tărlungenĭ) 30 cr., Dumitru Peneşŭ (Tărlungenĭ) 50 cr., Dumitru D. Peneşŭ (Tărlungenĭ) 40 cr., Nicolae Frăţilă (Tărlungenĭ) 40 cr., Radu Moşoiu (Tărlungenĭ) 20 cr., Disculŭ bisericei gr. or. din Tărlungenĭ 40 cr. Radu Muşatŭ (Tărlungenĭ) 20 cr. şi Toaderŭ Besichea (Tărlungenĭ) 20 cr. *Suma 7 fl. 20 cr. v. a.*

(Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 21 Octomvre. — La construirea brutăriei militare pe calea vitelorŭ s'a dĕrĕmatŭ schela. Şése lucrătorĭ au fostŭ uşorŭ, şése greu răniţĭ, între carĭ unulŭ de mórte.

LONDRA, 21 Octomvre. — Lucrătorii fără ocupaţiune au trimisŭ o deputaţiune la ministrulŭ de interne, unde au avutŭ o întrevorbire cu uşile închise. Manifestanţii au însoţitŭ deputaţiunea, dér au fostŭ împrăştiaţĭ de poliţiă.

Necrologŭ — *Anna Şandorŭ* născută *Olteanu* în numele sĕu şi-alŭ copiilorŭ *Alexandrina* măritată *Moga*, *Letiţia*, *Virgilŭ*, *Aurelia şi Valeriu*, a generelui *Teodorŭ Moga*, precum şi a celorlalte rudenii, amicĭ şi cunoscuţĭ anunţă cu inima frântă de durere cumcă scumpulŭ soţŭ, tată şi socru

Nicolau Şandorŭ de Vistŭ

locotenente c. r. în retragere, posesorŭ, membru ordinarŭ alŭ Associaţiunei Transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ, după unŭ morbŭ îndelungatŭ, şi după o viéţă plină de activitate în anulŭ 71 alŭ vieţii şi alŭ 25-lea alŭ căsătoriei sale, în 19 Octomvre 1887, séra la 6 óre a încetatŭ din viéţă. Rĕmăşiţele pămêntescĭ se vorŭ aşeḑa în cimitirulŭ din locŭ în 21 Octomvre după améḑĭ la 3 óre.

Orda de josŭ, 20 Octomvre 1887.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria neuitată.

Rectificare. In articululŭ „*Esposiţiunea economică din Zêrneşti*" s'au strecuratŭ următórele erorĭ: 1) In nr. 217 pag. 3 colóna 1, alinea 6, în locŭ de: din comitetŭ sĕ se citéscă *din comitatŭ*, totŭ aicĭ în locŭ de Dr. Bretei sĕ se cetéscă *D lŭ Bretei*. 2) Pe aceaşĭ pagină alinea 8 şi ultimă în locŭ de M. Garoin sĕ se cetéscă *N. Garoiu*. 3) In nr. 218 pag 2 alinea 5 în locŭ de: multora multe lucrărĭ, sĕ se cetéscă *multora multe lucrurĭ*. 4) In nr. 219 pag. 3 alinea 2 în locŭ de: ca prin acesta forţa însĕşĭ, sĕ se cetéscă ca prin acesta *fapta* însăşĭ. 5) In nr. 220, pag. 3 colóna 2, alinea 1 în locŭ de Maria Peveiu sĕ se cetéscă Maria *Penciu*.

Rectificare. — In articululŭ de fondŭ de erĭ privitorŭ la şcóla de fete din Sibiiu, în colóna a 2-a, alineatulŭ 5 de susŭ în josŭ, rêndulŭ 3, sĕ se cetéscă: »...nu putemŭ învinovăţi *esclusivŭ* nicĭ pe unii nicĭ pe alţii etc.« In alineatulŭ 6, aceeaşĭ colónă, sĕ se cetéscă: De *o* greşélă însĕ etc.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

— D-vóstră veţĭ fi unŭ muncitorŭ?!

— Chiar am lipsă...

— Voiţĭ sĕ dansămŭ unŭ valsŭ?

Şi René din nou îşĭ luă jucătórea care era uşóră ca o pană. Tinĕrulŭ avea o structură a corpului aprópe aşa de fină ca o femeiă; lui i se păruse că a provocatŭ în vocea Ioanei o mică alteraţiune, după ce prin vorbele „Chiar am lipsă" i-a datŭ tinerei sĕ înţelégă că elŭ nu era avutŭ. Credşse ea óre a afla în elŭ unŭ pretendentŭ?

Valsulŭ ce se juca în acestŭ momentŭ avea de temă principală o melodiă dulce şi pasionată, care legăna în fericire tinĕra părechă. René se îmbĕta de parfumurile care eşiau din vestmintele tinerei fete şi de rosele carĭ se veştejiau pe peptulŭ ei albŭ străbătutŭ de vine azurii.

In sentimentulŭ ce ea ilŭ inspirase deja, erau contradicerĭ stranii. Intréga persónă a Ioanei, ţinuta ei, surîsulŭ ei, aveau unŭ farmecŭ voluptuosŭ, aprópe.... iritătorŭ.

Intrebările sĕcĭ însĕ, pe carĭ ea i-le pusese, privindu lŭ cu unŭ aerŭ imperiosŭ, ilŭ opriseră puţinŭ pe povârnişulŭ spre care lŭ mâna atracţiunea fisică a tinerei fete.

La finea valsului, elŭ voi a o reconduce la loculŭ ei, lângă d-na de Brissac; dér ea spre marea lui surprindere, îi ḑise:

— Nu, mergemŭ pe galeriă sĕ ne preumblămŭ.

Ea fù imediatŭ împresurată de tinerĭ carĭ voiau s'o jóce.

— Sunt obosită, le ḑise ea, în acestŭ momentŭ nu voiu sĕ jocŭ, poftiţĭ şi învitaţĭ pe sora mea.

Vorba ei sécă, necuviinciósă, provocă superărĭ, ea se afla érăşĭ numai cu René.

Amêndoi se aşeḑară pe o canapea, în îngusta galariă, ce era împodobită cu tablourĭ ordinare şi care comunica cu sala balului. Chiarŭ în faţa lorŭ era atêrnatŭ unŭ tablou ceva mai bunŭ ca celelalte, representândŭ pe Faust şi Margareta în grădină. Indĕrĕtulŭ lorŭ Mefistofele, încovoiatŭ din şéle, cu privirea luĭ şirétă se uita la amoroşĭ. Ioana stĕtŭ o clipă cu ochii aţintiţĭ pe acestŭ tablou.

— Ce trebuinţă e, ḑise ea în sfĕrşitŭ, ca şi când ar vorbi cu ea însaşĭ, de unŭ Mefistofele pentru a perde pe Margareta? Pentru acésta era de ajunsŭ şi numai Faust!

Sĕrmanulŭ René simţi cum unŭ valŭ de sânge i-se suĭ în faţă la ciudata observare a d şórei de Werrières, care sta acum tăcută cu ochii aţintiţĭ. Ce era sĕ-i rĕspundă?

Ioana îi vĕḑŭ îndatâ starea nedumerită, şi începŭ sĕ rîdă cu unŭ hohotŭ atâtŭ de melodiosŭ, încâtŭ René rĕmase ca încremenitŭ. O tinĕră, care rîdea astfelŭ, n'a pututŭ sĕ se fi cugetatŭ la ceea ce elŭ voia a-i spune; ea numai repeţise nebunesce vorbele alteia.

Fără a'şĭ esplica starea de nedumerire ce cuprinsese spiritulŭ sĕu, elŭ întrebă îndată:

— D-ta ţĭ-ai perdutŭ mama, pe când erai încă fórte tinĕră, nu e aşa domnişóră?

— Da, ḑise Ioana, care deodată deveni de totŭ seriósă. Ea muri, când eu abia eramŭ de 6 anĭ. Pentru ce mĕ întrebĭ acésta? ḑise ea s-himbându-şĭ vocea şi luându-şĭ tonulŭ aspru ce-lŭ avea cĕdatŭ.

— D-şóră, eu nu cutezŭ a-ţĭ spune, mĕ temŭ sĕ nu te ofensezŭ.

— Spune, te rogŭ.

— Ei bine, fiind-că vorbescĭ, mi-se pare întocma ca o fată tinĕră crescută departe dela sînulŭ mamei sale, şi lipsită de iubirea ei dulce.

Ioana căută din nou în faţa tinĕrului şi de astădată ochii i se umplură de lacrĕmĭ.

— Ai dreptate, ḑise ea, şi d-ta trebue sĕ afli că eu vorbescŭ nebunii... şi încă se póte că şi mai multŭ decâtŭ... Insĕ îmĭ vinŭ momente, în care sunt fórte nefericită... Viéţa'mĭ este atâtŭ de tristă, încâtŭ mĕ temŭ sĕ nu mĭ perdŭ minţile....

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 80 Octomvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	99 10
Rentă de hârtiă 5%	86.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 —
Bonurĭ rurale ungare	1(3 70
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 25
Renta de hârtiă austriacă	89 35
Renta de arg. austr.	82 60
Renta de aurŭ austr.	111 50
Losurile din 1860	135 25
Acţiunile băncel austro-ungare	887 —
Act. băncel de creditŭ ung.	284.75
Act. băncel de creditŭ austr.	283.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.93
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.40
Londra 10 Livres sterlinge	125 50

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 5 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93½	9½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	91¾	92¼
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87½	88½
Banca naţională a Româniel 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 21 Octomvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.53
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.87	»	9.92
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.28
Imperialĭ	»	10.21	»	10.36
Galbenĭ	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.--
„ » „ 5%	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 58—1887.
sen. scol. gr. cat.

Concursŭ.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ de învĕţătorŭ în Cl. II-a a scólei conf. gr. cat. din Rodna-nouă (Uj-Rodna, comit. B. Naszod, p. u. Ó-Rodna) prin acésta se escrie concursŭ cu terminulŭ pănă în 30 Octomvre st. n. a. c.

Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ de 240 fl. v. a. primindŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scol. conf ; cuartirŭ liberŭ şi lemne de focŭ. Suplicanţii au sĕ dovedéscă că au esamenele de cualificaţiune conformŭ recerinţelorŭ legei scolare, Suplicele suntŭ a se înainta acestui presidiu. **Presidiulŭ scol. conf. gr. cat.**

Rodna-nouă, 14 Octomvre 1887. 3—3

Pamfiliu Grapini, preşed. **Teodorŭ Iepuranŭ**, învĕţ. not.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus / Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apaţia	8 24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra	10 53	—	9.02	—
	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2.56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	
Clusiu	5.21	—	5 56	
	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	--	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare	—	9.11		11.07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	--
	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	--
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	--	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	--
Clusiu	—	10.31	—	6.38	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Elaşŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	--
	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10.27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok	—	2 32	4.50
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	---
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	5.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ